

Spis treści

1. Rozpowszechnienie, etiologia i konsekwencje nadciśnienia tętniczego. Rozpoznanie i podstawowa diagnostyka chorego z nadciśnieniem tętniczym	13
Epidemiologia nadciśnienia tętniczego	
——— <i>Piotr Jankowski</i>	13
Kontrola nadciśnienia tętniczego	16
Podsumowanie	17
Patogeneza nadciśnienia tętniczego	
——— <i>Piotr Jankowski</i>	17
Regulacja ciśnienia tętniczego	18
Układ renina–angiotensyna–aldosteron	21
Układ autonomiczny	23
Odruch z receptorów tętniczych i sercowo-płucnych	24
Dysfunkcja śródbłonna naczyniowego	24
Czynniki genetyczne	25
Czynniki prenatalne	26
Gospodarka sodem	26
Styl życia i inne czynniki środowiskowe	28
Nadwaga i otyłość	28
Aktywność fizyczna	29
Alkohol	30
Spożycie sodu	30
Spożycie potasu	31
Inne czynniki	32
Podsumowanie	32

Powikłania narządowe nadciśnienia tętniczego	
——— <i>Wiktoria Wojciechowska</i>	33
Całkowite ryzyko sercowo-naczyniowe	37
Pomiary ciśnienia – gabinetowe/domowe/całodobowe monitorowanie	
——— <i>Wiktoria Wojciechowska</i>	42
Badania podstawowe i rozszerzone u chorego z nadciśnieniem	
——— <i>Wiktoria Wojciechowska</i>	52
Piśmiennictwo	55
2. Rozpoczęcie leczenia nadciśnienia tętniczego, cele leczenia i docelowe wartości ciśnienia	
——— <i>Katarzyna Stolarz-Skrzypek, Danuta Czarnecka</i>	59
Rozpoczęcie leczenia nadciśnienia tętniczego	59
Cele leczenia	62
Docelowe wartości ciśnienia tętniczego	63
Piśmiennictwo	66
3. Podstawowe klasy leków stosowanych w terapii nadciśnienia tętniczego	
——— <i>Maryla Kocowska-Trytko, Agnieszka Skrzek,</i>	
——— <i>Agnieszka Olszanecka, Danuta Czarnecka</i>	69
Inhibitory enzymu konwertującego angiotensynę i antagoniści receptora angiotensyny II	70
Wskazania	74
Działania niepożądane ACEI i sartańców	75
Przeciwwskazania	77
Interakcje lekowe	77

β-adrenolityki	78
Wskazania	80
Działania niepożądane i przeciwwskazania	80
Antagoniści kanałów wapniowych	82
Mechanizm działania	82
Wskazania	85
Działania niepożądane i przeciwwskazania	86
Interakcje	88
Diuretyki	89
Mechanizm działania	91
Wskazania	93
Działania uboczne i przeciwwskazania	94
Interakcje	98
α-adrenolityki	100
Mechanizm działania	100
Wskazania	101
Działania uboczne i przeciwwskazania	103
Leki o działaniu ośrodkowym hamujące układ współczulny	103
Piśmiennictwo	107

4. Algorytmy farmakoterapii nadciśnienia tętniczego w świetle aktualnych wytycznych

——— <i>Katarzyna Stolarz-Skrzypek, Tomasz Drożdż,</i>	
——— <i>Danuta Czarnecka</i>	109
Nadciśnienie tętnicze niepowikłane	109
Nadciśnienie tętnicze u pacjentów z chorobami współistniejącymi	113
Nadciśnienie u pacjentów z cukrzycą	114

Nadciśnienie tętnicze u pacjentów z chorobą wieńcową	115
Nadciśnienie tętnicze u pacjentów z chorobą tętnic obwodowych	116
Nadciśnienie tętnicze u pacjentów z niewydolnością serca	117
Nadciśnienie tętnicze u pacjentów z migotaniem przedsionków	119
Nadciśnienie tętnicze u pacjentów z przewlekłą chorobą nerek	121
Piśmiennictwo	123
5. Nadciśnienie tętnicze w ciąży – zasady farmakoterapii	
——— <i>Agnieszka Olszanecka, Danuta Czarnecka</i>	125
Klasyfikacja nadciśnienia w ciąży	128
Rozpoznanie nadciśnienia w ciąży	129
Leczenie nadciśnienia tętniczego w ciąży – zasady ogólne	129
Farmakoterapia nadciśnienia tętniczego w ciąży	130
Nadciśnienie tętnicze przewlekłe	132
Nadciśnienie wywołane ciążą	136
Stan przedrzucawkowy	136
Nadciśnienie przewlekłe z nałożonym stanem przedrzucawkowym	140
Leczenie nadciśnienia tętniczego u kobiety w okresie laktacji	140
Nadciśnienie w ciąży jako czynnik ryzyka przyszłych incydentów sercowo-naczyniowych	141
Piśmiennictwo	142

6. Monitorowanie pacjenta z nadciśnieniem tętniczym leczonego przewlekłe w praktyce podstawowej opieki zdrowotnej	
——— <i>Marek Klocek</i>	145
Cele wizyt kontrolnych i ich częstota	149
Monitorowanie efektów leczenia i stosowania si	154
Inercja terapeutyczna	156
Przełamywanie inercji terapeutycznej i poprawa skuteczności leczenia	159
Kiedy lekarz POZ powinien skierowa	160
z nadciśnieniem do specjalisty?	160
Piśmiennictwo	161
7. Stany nagłe i pilne w nadciśnieniu tętniczym	
——— <i>Marek Klocek, Agnieszka Olszanecka</i>	163
Ocena kliniczna	164
Leczenie	170
Postępowanie w wybranych stanach nagłych w nadciśnieniu tętniczym	176
<i>Niewydolność serca z obrzękiem płuc</i>	176
<i>Ostry zespół wieńcowy</i>	176
<i>Rozwarstwienie aorty</i>	177
<i>Stany nagłe neurologiczne</i>	177
<i>Przełom adrenergiczny</i>	182
Postępowanie w stanach pilnych w nadciśnieniu tętniczym	183
Piśmiennictwo	187

8. Nadciśnienie oporne – diagnostyka i leczenie	
——— <i>Marek Rajzer, Krystian Gruszka</i>	191
Terapia opornego nadciśnienia tętniczego	197
Zabiegowe leczenie opornego nadciśnienia tętniczego	200
Piśmiennictwo	202
9. Kwalifikacja do zabiegu operacyjnego chorego z nadciśnieniem tętniczym	
——— <i>Michał Terlecki, Marek Klocek</i>	205
Niekontrolowane nadciśnienie tętnicze a ryzyko powikłań zabiegów operacyjnych	205
Sytuacje szczególne	211
Optymalizacja farmakoterapii nadciśnienia tętniczego w ramach przygotowania pacjenta do planowanej operacji i w okresie okołoperacyjnym	214
Sytuacje szczególne	220
Piśmiennictwo	221
10. Leczenie uzupełniające w nadciśnieniu tętniczym – leki przeciwwzakrzepowe, kontrola glikemii i profilu lipidowego	
——— <i>Wiktoria Wojciechowska, Jan W. Pęksa</i>	227
Leczenie przeciwplatekcyjne	227
Leczenie przeciwwzakrzepowe	229
Leczenie hipolipemizujące	235
Leczenie hiperurykემii	241
Właściwa kontrola glikemii	246
Piśmiennictwo	251
Skorowidz	253